

Thomas Berg
Kristinelundveien 16 F
0268 OSLO

Saksbehandler, innvalgstelefon
Pernille Bechmann, 33372310

Tillatelse til mudring ved gbnr. 29/338 på Jomfruland i Kragerø kommune

---

Vedtak om tillatelse

Statsforvalteren gir Thomas Berg tillatelse til å mudre inntil 100 m² sjøbunn med et masseuttak på inntil 30 m³ ved gbnr. 29/338 på Jomfruland i Kragerø kommune.

Vedtaket er hjemlet i forurensningsloven §§ 11 og 16 og forurensningsforskriften § 22-6.

Tillatelsen gis på vilkår angitt i eget vedlegg, og er gyldig i to år fra dags dato.

Frister

- Varsle oppstart minimum en uke før arbeidene starter.
- Rapportere om utført arbeid innen seks uker etter at tiltaket er fullført.

Vedtak om gebyr

Thomas Berg skal betale et gebyr på kr 37 400 (sats 6) for Statsforvalterens behandling av søknaden om tillatelse. Vedtaket om gebyr er gjort etter forurensningsforskriften § 39-4.

Søknaden

Thomas Berg søkte 01.08.2022 (søknad oppdatert 12.09.2022) om tillatelse etter forurensningsregelverket til å mudre 100 m² sjøbunn med et masseuttak på 30 m³ ved gbnr. 29/338 på Jomfruland i Kragerø kommune.

Formålet med mudringen er å gjenopprette seilingsdypet ved privat brygge. Dybden på mudringsstedet ønskes økt fra 0,1-1 meter til 1-1,5 meter. Arbeidet ønskes utført med gravemaskin fra lekter. Muddermassene søkes nyttiggjort til jordforbedring på entreprenør Ole Gundersen AS sin eiendom (gbnr. 29/330) på Jomfruland og som fyllmasse i kabelgrøfter mm. Det ble gjennomført mudring i samme område og omfang i 2013, med tillatelse fra Fylkesmannen i Telemark.

I Miljødirektoratets Naturbase (kart.naturbase.no) fremkommer det at omsøkte tiltak vil berøre et bløtbunnsområde i strandsonen, registrert som svært viktig (verdicode A), og at utenfor tiltaksområdet er det registrert et svært viktig ålegrassamfunn.

Uttalelser fra andre instanser

Kragerø kommune uttalte, i brev datert 31.08.2023, at de vurderer tiltaket til å være i tråd med bestemmelsene i kommuneplanens arealdel.

Forhåndsvarsling

Søknaden ble forhåndsvarslet til sakens parter og andre berørte og lagt ut på Statsforvalterens nettsider, jf. §§ 36-6 til 36-7 i forurensningsforskriften. Høringsfristen var 23.11.2022.

Vi mottok fire uttalelser, fra Norsk Maritimt Museum, Kragerø Havnevesen, Fiskeridirektoratet og BirdLife Norge, avdeling Telemark.

Norsk Maritimt Museum bemerker at mudring på et generelt grunnlag utgjør en trussel mot kulturminner under vann, dels direkte ved at kulturminner kan skades og helt ødelegges når det anvendes grabb, dels også indirekte ved at sjøbunnen i området rundt tiltaket destabiliseres, gir endret erosjonsbilde og følgelig også endringer i bevaringsklima. De skriver at gjentatt mudring i sum blir en form for «bit for bit» ødeleggelse av opprinnelig strandsone/gruntvannsområde og det bevaringsklima som finnes der. Utover dette har Norsk maritimt museum ingen merknader i saken annet enn å minne om meldeplikten ved eventuelle funn av kulturminner under anleggsarbeidet, jf. kulturminneloven.

Kragerø Havnevesen skriver at tiltaket ikke er i strid med det de skal ivareta og ser ikke behov for ytterligere saksbehandling etter havne- og farvannsloven.

Fiskeridirektoratet skriver at de vurderer all mudring som lite ønskelig på grunn av bløtbunnsområders betydning i en større økologisk sammenheng og at alle gruntvannsområder er svært viktige å bevare av hensyn til bestander av villfisk på Skagerakkysten, spesielt kysttorsken. Videre skriver de at det omsøkte tiltaket ikke vil komme i konflikt med utøvelse av yrkesfiske i området.

BirdLife Norge, avdeling Telemark påpeker at tiltaksområdet ligger i et område som benyttes av et større antall fugler til næringssøk og hvile gjennom hele året og at det er på grunn av bunnforholdene med både ålegras og bløtbunn. De skriver at ålegras er ømfintlig for forstyrrelser og ber derfor om at det legges ekstra vekt på å hindre spredning av partikler.

Tiltakshavers kommentarer til uttalelsene

Tiltakshaver svarer at mudringen vil foregå på innsiden av massiv steinbrygge og at det derfor i svært liten grad vil forekomme spredning av sediment til ålegrasområdet på utsiden av brygga. Tiltakshaver vil be utførende entreprenør om å gjennomføre mudringen så skånsomt som mulig og påpeke viktigheten av å begrense spredning av sediment.

Lovgrunnlag

Mudring er forbudt etter forurensningsforskriften kapittel 22 *Mudring og dumping i sjø og vassdrag* § 22-3. Med hjemmel i § 22-6 har Statsforvalteren myndighet til å gi tillatelse til mudring fra skip hvis det søkes om det.

Med hjemmel i forurensningsloven § 11, jf. § 16 kan forurensningsmyndigheten gi tillatelse med vilkår til virksomhet som kan medføre forurensning. Når forurensningsmyndigheten avgjør om tillatelse skal gis og fastsetter vilkår, skal det legges vekt på forurensningsmessige ulemper ved

tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper tiltaket for øvrig vil medføre. Kravene i vannforskriften §§ 4 - 6 og naturmangfoldloven kapittel 2 legges til grunn som retningslinjer ved skjønnsutøvelse etter forurensningsloven.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79.

Tillatelsen kan senere endres i medhold av forurensningsloven § 18. Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling og endringssøknad må foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt utelukker ikke erstatningsansvar for skade, ulempe eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

Statsforvalterens vurdering

Mudring medfører en forringelse av naturkvaliteten på stedet og Statsforvalteren har en generelt restriktiv holdning til å gi tillatelse til mudring. Det legges vekt på at eventuelle mudringstiltak skal være forsvarlig med hensyn på forurensningssituasjonen, biologisk mangfold og miljøet ellers.

Forurensning

Det er opplyst i søknaden at sjøbunnen i tiltaksområdet består av sand, tiltaket er av svært begrenset omfang og det finnes ingen kjente forurensningskilder i nærheten. På bakgrunn av en helhetsvurdering har vi akseptert at det ikke er tatt prøver av sediment.

Massene fra mudringen er søkt brukt til jordforbedring på entreprenør Ole Gundersen AS sin eiendom (gbnr. 29/330) på Jomfruland og som fyllmasse i kabelgrøfter mm. Massene vil erstatte andre masser til formålet og det er oppgitt i søknaden at massene vil bli benyttet innen ett år. Vi legger dette til grunn, og vurderer massedisponeringen som nyttegjøring, forutsatt at det kan dokumenteres at konsentrasjoner i massene ikke overstiger normverdier for forurenset grunn, jf. forurensningsforskriften kapittel 2, vedlegg 1. Dette kan gjøres ved prøvetaking av sediment umiddelbart etter at mudringen er utført. Vi viser i denne sammenheng til analyseparametere ved undersøkelser av sediment gitt i Miljødirektoratets veileder M-350 | 2015, tabell VII-2. Dersom konsentrasjonen av en eller flere forbindelser er over normverdi for forurenset grunn, må massene leveres til godkjent avfallsmottak.

Naturmangfoldloven

Tiltaket omfatter mudring i et område hvor det er registrert et svært viktig bløtbunnsområde i strandsonen (verdicode A), som blir direkte påvirket av mudret areal. Forekomsten strekker seg rundt hele Jomfruland. Tiltaksområdet ligger i Svennerbassenget som er nasjonal laksefjord og i et registrert hummerfredningsområde. For laksen er gruntvannsområder i nærheten av elveutløp de viktigste og hummer trives best på bunn som består av større stein med hulrom å skjule seg i. Vi forventer derfor ikke at tiltaket skal påvirke laks eller hummer.

Like utenfor tiltaksområdet er det registrert et svært viktig ålegrassamfunn (verdicode A) som strekker seg langs store deler av innsiden av Jomfruland. Jomfruland nasjonalpark ligger under 100 m utenfor tiltaksområdet og innenfor 200 m fra tiltaksområdet er det i registrert et lokalt viktig bløtbunnsområde i strandsonen og et ålegrassamfunn (verdicode C). Ålegras er sensitivt for nedslamming, spesielt tidlig i vekstsesongen når plantene er små.

Tiltaket er av begrenset omfang og ligger godt skjermet av steinbrygge på flere sider. Fordi sedimentet i tiltaksområdet ikke er undersøkt, er kornfordelingen og dermed andel finstoff med

potensiale for spredning ikke kjent. For å beskytte ålegrassamfunnet like utenfor tiltaksområdet stiller vi derfor vilkår om at mudring ikke kan gjennomføres rett før og tidlig i vekstsesongen for ålegras (fra februar/mars).

I nærheten av tiltaksområdet er det observert mange rødlistede fuglearter som blant annet fiskemåke, gråmåke, makrellterne, tjeld, vipe og ærfugl. Mange av artene hekker på Beverskjæra. I tillegg har området funksjon som nærings- og rasteområde for sjøfugl store deler av året. Tiltaket kan forstyrre fugl som benytter område. Det er spesielt viktig å beskytte fuglene i hekketiden (tidlig i april til sent i juli) og i perioden rett etter hekketid da det er en del unge sjøfugler som ikke er så erfarne med blant annet å finne mat.

For å hensynta ålegras og fugl, stiller vi vilkår om at tiltak ikke kan gjennomføres i perioden 1. februar til 30. september.

Området rett utenfor tiltaksområdet er del av fiskeplassen «Jomfruland – Skrurenna» som er registrert med lokal og regional bruk av yrkesfiske og lokal bruk av fritidsfiske. Fiske forventes ikke påvirket av tiltaket fordi varigheten er kort og forventet partikkelspredning lav.

Ved Beverskjæra ca. 200 m fra tiltaksområdet er det registrert et svært viktig friluftslivsområde. Friluftstinteresser er hensyntatt gjennom tidsrestriksjonene satt av hensyn til ålegras og fugl.

Etter Statsforvalterens vurdering oppfylder kunnskapsgrunnlaget de krav som stilles i naturmangfoldloven § 8 for å kunne ta beslutning i saken.

Mudring vil fjerne leveområder for bløtbunnsfauna og kunne endre fysiske forhold som i varierende grad kan påvirke bunndyrsamfunnet og økosystemet. Statsforvalteren anser tiltaksområdet som allerede forringet gjennom tidligere mudring, og basert på flyfoto vurderer vi tiltaksområdet til å ikke være reetablert til sin naturlige tilstand. I tillegg er den etablerte steinbrygga et permanent hinder som deler opp bløtbunnsområdet. På denne bakgrunn anser vi at tiltaket ikke medfører bit-for-bit forringelse, men at det vil bidra til å opprettholde den nåværende fragmenteringen av naturtypen.

Statsforvalteren tillater vanligvis ikke nye inngrep i naturtyper av nasjonal interesse. Det aktuelle arealet er tidligere mudret med tillatelse fra Statsforvalteren (da Fylkesmannen i Telemark). Å gi tillatelse til å mudre igjen innenfor samme areal skaper ikke en presedens for tillatelse til nye tiltak i naturtyper av nasjonal interesse og vil derfor ikke øke faren for en bit-for-bit forringelse av naturtypen. Når tiltaket gjennomføres etter vilkår i tillatelsen, forventes kun en liten ikke økning i den totale belastningen på økosystemet, jf. naturmangfoldloven § 10. Statsforvalteren anser ikke tiltaket til å utgjøre en vesentlig fare for at forvaltningsmålene for naturtypene og artene som lever der ikke oppnås, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Etter Statsforvalterens vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om naturmangfoldet og virkninger på naturmangfoldet. Førre- varprinsippet får dermed ikke anvendelse, jf. naturmangfoldloven § 9.

Tiltakshaver skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltakene volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakenes og skadens karakter, jf. naturmangfoldloven § 11.

Tiltaket må utføres på mest mulig skånsom måte for å hindre spredning av partikler og nedslamming av nærliggende miljø. Statsforvalteren setter vilkår for tidsrestriksjoner av hensyn til fugleliv og ålegras, jf. naturmangfoldloven § 12. Det skal også tas særlig hensyn til andre forhold som kan virke spredningsreduserende, herunder vurdering av strøm, værforhold og tidevann.

Vannforskriften

Tiltaksområdet ligger i vannforekomsten Jomfrulandsrenna (vannforekomst ID 011000036-C) i vannområde Kragerøvassdraget. Vannforekomsten er typifisert som beskyttet kyst/fjord og registrert med god økologisk tilstand og dårlig kjemisk tilstand. Vannforekomsten er registrert med risiko for å ikke nå målet om minimum god økologisk og kjemisk tilstand innen 2033.

Tiltaket utgjør et mindre naturinngrep. Statsforvalteren ser det ikke som sannsynlig at tiltaket vil forringe vannforekomsten eller påvirke arbeidet for å nå områdets miljømål i vesentlig grad, jf. vannforskriften § 4.

Fordeler

Mudring gjør det mulig å fortsatt komme til med liten båt ved privat brygge og tilhørende båthus.

Andre forhold

Vi anser støy fra anleggsarbeidet til å være begrenset og svært kortvarig og tiltak er ikke tillatt gjennomført i perioden når aktiviteten på hyttene i området er størst. Statsforvalteren setter ikke spesifikke støykrav.

Statsforvalteren forutsetter at tiltaket ved oppstart har de nødvendige tillatelser/vurderinger etter annet relevant lovverk, som bl.a. plan- og bygningsloven, havne- og farvannsloven og kulturminneloven.

Fremmede arter

Den fremmede arten havnespy (*Didemnum vexillum*, japansk sjøpung) ble første gang observert i Norge i Stavanger i november 2020, og er siden funnet en rekke andre steder langs norskekysten. Høsten 2022 ble den registrert på Koster i Sverige, nær grensen til Norge. Så langt er ikke havnespy registrert i Vestfold og Telemark.

Arten formerer seg raskt, og spres over store områder via skips- og båttrafikk, teiner og annet fiskeutstyr. Den legger seg som store tepper på havbunnen, fortrenger alle andre arter, og kan få store konsekvenser for økologi og naturmangfold.

Vi gjør oppmerksom på aktsomhetsplikten i § 18 i forskrift om fremmede organismer: *den som iverksetter tiltak som kan medføre utilsiktet spredning av fremmede organismer i miljøet skal opptre aktsomt for å hindre at aktiviteten medfører uheldige følger for det biologiske mangfold.*

Dersom havnespy blir observert under utførelsen av arbeidet, skal arbeidet stanses og myndighetene varsles umiddelbart. Se vedlegg med lenke til Miljødirektoratet for tiltakshavers plikter og mer informasjon om havnespy.

Konklusjon

Statsforvalteren har vurdert de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre, jf. forurensningsloven § 11.

Tiltaket anses ikke å forringe vannforekomsten i vesentlig grad og negativ påvirkning på naturmangfoldet vurderes som liten. Mudringen tilrettelegger for bruk av en etablert brygge i et område hvor naturverdien allerede er lokalt forringet. I denne saken legger vi vekt på at det tidligere er gjennomført lovlig mudring i området, at naturtypen uansett er oppstykket i tiltaksområdet og at det omsøkte tiltaket er av begrenset omfang. Statsforvalteren vurderer fordelene tiltakshaver får til å være større enn ulempene tiltaket fører til for naturmiljøet, og gir tillatelse den den omsøkte mudringen.

Gebyr

Som varslet per brev av 26.10.2022 medfører behandling av søknad om tillatelse et gebyr i henhold til forurensningsforskriften kapittel 39. Vi har ikke mottatt kommentarer til varselet.

Ressursbruk knyttet til saksbehandlingen er lagt til grunn ved fastsettelse av gebyrsats.

Faktura med innbetalingsblankett vil bli ettersendt fra Miljødirektoratet. Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato.

Klageadgang

Sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket om tillatelse og gebyrsats **innen tre uker** etter at melding om vedtaket er mottatt. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes.

En eventuell klage skal sendes Statsforvalteren i Vestfold og Telemark. Hvis vi ikke gir medhold i klagen, vil vi sende den til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

Klage på gebyrsats gir ikke utsatt iverksetting av vedtaket. Du må derfor betale gebyret, og dersom klagen blir gitt medhold, vil restbeløpet bli tilbakebetalt.

Med hilsen

Siv Hege Wang Grøvo (e.f.)
fagsjef

Pernille Bechmann
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Vilkår - Tillatelse etter forurensningsloven til mudring ved gbnr. 29/338 i Kragerø kommune for Thomas Berg
- 2 Havnespy - Plakat fra Miljødirektoratet

Kopi til:

Norges Jeger- og Fiskerforbund avdeling
Telemark

Statens naturoppsyn
Skjærgårdstjenesten Kragerø
Bjørn-Harald Sørensen

Bøgata 8

e-post

e-post

Stubbeveien 39

3800 BØ I
TELEMARK

3208 SANDEFJORD

Sondre Løvlie Abel	Sofies Gate 88 B	0454	Oslo
Kragerø kommune	Postboks 128	3791	KRAGERØ
Liv Kathrine Vedeler Gulliksen	Risalléen 40	0776	OSLO
Roy Eric Løvlie	Vokterveien 49	3218	Sandefjord
Naturvernforbundet i Telemark	Fogtegata 19	3936	PORSGRUNN
VESTFOLD OG TELEMARKE FYLKESKOMMUNE	Postboks 2844	3702	SKIEN
BIRDLIFE NORGE AVDELING TELEMARKE	Gamle Siljanveg 28	3719	SKIEN
Fiskeridirektoratet - region sør	Postboks 185	5804	BERGEN
	Sentrum		
Norsk Maritimt Museum	Postboks 720 Skøyen	0214	OSLO
Knut Nicolai Berg	Jarveien 5 D	1358	JAR
Naturvernforbundet i Telemark	e-post		
KRAGERØ HAVNEVESEN KF	Postboks 158	3791	KRAGERØ
Arne-Olav Løkstad	Hovedveien 1	3781	Jomfruland
Gerd Katharina Sørensen	Stubbveien 39	3208	Sandefjord
Norsk Maritimt Museum	e-post		
Erik Olaf Nanseth	Violveien 8 D	1487	Hakadal
Forum for Natur og Friluftsliv i Telemark	Postboks 3089	3707	SKIEN
Janecke Kopaas	Holmenkollveien 93 A	0784	OSLO
Hilde Røegh	Vestheiveien 32 B	3770	KRAGERØ